

UIT

NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Lottogevinst til besvær

Historien om et politisk løfte som aldri ble innfridd

—

Åse Malene Kongsbak

Masteroppgave i Master of public administration-MPA - Mai 2016

Forord

Det er med stor glede og lettelse jeg ferdigstiller min masteroppgave etter tre herlige år ved Norges arktiske universitet i Tromsø. All lesing, skriving, sletting, frustrasjon og åpenbaring som ligger til grunn, reflekteres ikke i denne oppgaven, men det har til sist vært en lærerik prosess!

Det er mange som har bidratt til at jeg kom meg gjennom dette løpet:

Til alle foreleser på det erfaringsbaserte studiet Master of Public Administration, studiet har så absolutt vært givende og dere inspirerende! Takk til veileder Knut Mikalsen for faglige samtaler! Studiet har gitt meg anvendbar kunnskap i forhold til min arbeidsplass, takk til kollegaer for gode diskusjoner! Takk servicekontoret for lånet av «studierom»!

Tusen takk til dere informanter som tok dere tid og delte deres opplevelser med meg!

Til min kjære familie, tusen takk for ukuelig oppmuntring og forståelse! Min søster, takk for at du har tatt deg tid til korrekturlesing!

Ekstra stor takk til Stina og Siv! Takk for deres utrolige støtte, kunnskap, humør, diskusjoner, mat, lange pauser og ikke minst deres refleksjon over faglige og ikke faglige temaer, det har vært en berikelse! Reflecting Team, we made it!!

Sammendrag:

Denne masteroppgaven er en kvalitativ studie hvor temaet konsentreres mot mangel på iverksettingen, av en politisk lovnad om å bygge en garasje til en privateid brannbil. Saken har versert i flere år og garasjen er, av forskjellige grunner ennå ikke bygd. Denne saken har fått mye medieoppmerksomhet.

For å få en god forståelse av beslutningsprosessen jeg sett på fasene i Mintzberg (1979) sin illustrasjon med oversikt over de ulike fasene det forventes at en lokalpolitisk sak skal gjennom. Jeg har gjennomført samtaleintervju, gjort dokument analyse av medieklipp, samt brukt egen erfaring. Denne saken har jeg drøftet opp mot det instrumentelle perspektivet og institusjonelle perspektivet.

Jeg har satt opp følgende problemstilling:

Hvorfor er vedtaket – etter fem år- om å bygge garasje til brannbilen, ennå ikke iverksatt?

For å besvare problemstillingen har jeg formulert to spørsmål som angir retning og fokus:

1. Hva var utgangspunktet for lovnaden om å bygge garasje?
2. Hva skjedde i oppfølgingen av iverksettinga?

Studien viser hvilke hendelser i denne prosessen som kan ha påvirket iverksettingen av vedtaket om å bygge garasjen.

Søkeord: beslutningsprosess, garasje, Hammerfest kommune

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	1
1.1	Introduksjon av tema	1
1.2	Problemstilling.....	2
1.3	Oppgavens oppbygging	2
2	Kontekst.....	4
2.1	Hammerfest kommune	4
2.2	Beskrivelse/bakgrunn	5
3	Teori og forventinger til funn.....	7
3.1	Beslutningsprosesser	7
3.2	Instrumentelt perspektiv.....	9
3.2.1	Forventinger til funn i det instrumentelle perspektivet.....	11
3.3	Institusjonelt perspektiv.....	11
3.3.1	Forventninger til funn i det institusjonelle perspektivet	14
3.4	Forholdet mellom politiker og administrasjon	15
3.5	Iverksetting i sammenheng med beslutninger.....	15
4	Metode.....	17
4.1	Kvalitativ metode.....	17
4.2	Problemstillingens utforming.....	18
4.3	Valg av informanter	18
4.4	Empiri og kontekst.....	19
4.5	Gjennomføring av intervjuene	20
5	Analyse og drøfting	21
5.1	Hva var utgangspunktet for lovnaden om garasje?	22
5.1.1	Oppsummering.....	26
5.2	Tilfeldig?	27
5.2.1	Oppsummering.....	29
5.3	Dalende engasjement?	30
5.3.1	Oppsummering.....	33
5.4	Økonomiske utfordringer?	33
5.4.1	Oppsummering.....	37
6	Avslutning.....	38
7	Litteraturliste	41
8	Vedlegg.....	44

1 Innledning

1.1 Introduksjon av tema

Temaet i denne oppgaven vil konsentreres mot mangel på iverksettingen, av en politisk lovnad om å bygge en garasje til en privateid brannbil. Saken har versert i flere år og garasjen er, av forskjellige grunner ennå ikke bygd. Denne saken har fått mye medieoppmerksomhet.

Min interesse for dette temaet har sammenheng med min arbeidserfaring. Jeg har lang erfaring fra administrativ sektor hvor jeg har arbeidet som konsulent, og mine arbeidsoppgaver har blant annet vært å gi informasjon og utfører enklere, regelstyrt saksbehandling for kommuneorganisasjonen. Jeg har også innehatt et verv som barn og unges representant i plan- og bygningsprosesser. Vervet var ikke politisk, men det skal bæres av en tjenestemann. Dette har for min del betydd et nært samarbeid med øvrig administrasjon og politisk ledelse. I dag er jeg ansatt som arealplanlegger og er en aktiv del av administrasjonen. Med det mener jeg at jeg er ansatt ut fra faglig ekspertise og utøver politikken som vedtas.

Temaet er empirisk interessant fordi jeg finner lite forskning på manglende iverksetting av lokale vedtak i kommuner. De fleste studiene er gjennomført med utgangspunkt i iverksetting av reformer, programmer og implementering av nasjonale planer. Iverksetting av slike mål har i utgangspunktet mange hensyn å ta i forberedelsesprosessen, og det vil være naturlig å planlegge tidsperspektiv med evaluering underveis. I beslutninger som er tatt om å gjennomføre større organisatoriske endringer, vil det trolig også ligge politisk uenighet bak og dermed kan prosessen være vanskelig å gjennomføre. Og motsatt er det rimelig å tro at et vedtak som har politisk enighet vil være enklere å gjennomføre. Ingen politikere vil da føle seg motiverte for å stikke kjepper i hjulene for administrasjonens iverksetting.

Utgangspunktet for denne studien er derimot en beslutning basert på et ønske om ett konkret byggverk. Bak denne beslutningen var det ifølge datamaterialet mitt, politisk enighet. Det burde med andre ord være et enkelt tiltak å gjennomføre. Eller var det ikke det?

Jeg tror det er viktig å se på prosessen i forkant av selve iverksettingsfasen. Er det slik at denne prosessen har fulgt det instrumentelle perspektivet, eller kan jeg ved hjelp av ny empiri oppdage institusjonelle faktorer som har påvirket prosessen mot iverksetting? Ved å ta utgangspunkt i disse perspektivene vil jeg naturligvis komme innom forholdet mellom

administrasjon og politikerne. I følge Jacobsen (2015) kan ny kunnskap, selv om den muligens ikke blir banebrytende, ut av resultatet av undersøkelsen sette fokus på andre aspekter ved saken som ikke er belyst tidligere. Resultatet kan med andre ord gi nye erfaringer, motiver og holdninger til den konkrete hendelsen.

Dette er noe av bakgrunnen for hvorfor det er interessant å studere denne aktuelle beslutningsprosessen.

1.2 Problemstilling

«*Lover garasje til brannbilen....*» (FD 6.juli, 2010).

Denne overskriften er basert på varaordførerenes spontane lovnad om å bygge garasje til en brannbil som ble tilbudt det lille samfunnet, som befinner seg på en øy utenfor Hammerfest.

Med utgangspunkt i denne overskriften er derfor problemstillingen min:

Hvorfor er vedtaket – etter fem år- om å bygge garasje til brannbilen, ennå ikke iverksatt?

For å besvare problemstillingen har jeg formulert to spørsmål som angir retning og fokus:

1. *Hva var utgangspunktet for lovnaden om å bygge garasje?*
2. *Hva skjedde i oppfølgingen av iverksettinga?*

1.3 Oppgavens oppbygging

Oppgaven er delt inn i 6 kapitler.

I kapittel 2 presenterer jeg konteksten for oppgaven, Hammerfest som by og organisasjon og beskrivelse av den aktuelle casen.

I kapittel 3 gjør jeg rede for det teoretiske rammeverket som jeg bruker i min analyse og drøfting.

I kapittel 4 presenteres metoden jeg har valgt for å undersøke problemstillingen.

I kapittel 5 forsøker jeg å svare på problemstillingen og påfølgende spørsmål.

I kapittel 6 er oppgavens siste kapittel der jeg skal oppsummere hovedfunnene fra analysen og avslutt med noen refleksjoner.

2 Kontekst

Jeg vil i denne delen av oppgaven si noe om Hammerfest kommune som organisasjon og en beskrivelse av byen. I tillegg vil jeg beskrive bakgrunnen for denne hendelsen.

2.1 Hammerfest kommune

Hammerfest er en by fra 1789, og er sammen med Vardø Nord – Norges eldste by, og har også status som verdens nordligste by. Byen er en kyst by i Vest-Finnmark. Innbyggertallet har vært sterk økende de siste år, og har per i dag ca. 10400 innbyggere. Byen har lange tradisjoner med fiskeindustri, denne industrien er i stadig tilbakegang, og er ikke lenger hjørnesteinen i samfunnet. De siste 10 år har Hammerfest blitt en del av den internasjonale petroleumsindustrien. Dette har gitt positive ringvirkninger som flere arbeidsplasser, økt tilflytting og bedre kommune økonomi.

Hammerfest kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen.

Formannskapsmodellen bygger på at de viktigste beslutninger skjer i kollegiale organer som er slik sammensatt at de avspeiler de ulike partienes eller gruppens relative størrelse (Christensen m.fl. 2012). Arbeiderpartiet har flertall i kommunestyret og har hatt det i mange perioder. Det ca. 1200 ansatte i organisasjonen.

Organiseringen er en såkalt 2,5 nivå kommune. Rådmann er øverste administrative leder. Deretter er det tre kommunalsjefer, som igjen har ca. 35 virksomhetsledere i sin stab.

Hammerfest kommune er fordelt på tre øyer med innbyggere fordelt på disse øyene. Denne hendelsen utspinner seg i utgangspunktet mellom to øyer, noe som i seg selv gir en del geografiske utfordringer i forhold til brannberedskapen.

Bygda med ca 80 fastboende, er ett aktivt lite samfunn med blant annet barne- og ungdomsskole, fiskebruk, butikk og bygdelag.

2.2 Beskrivelse/bakgrunn

En desemberdag i 2009 ringer telefonen, det er fra Norsk Tipping. Paret i den lille bygda hadde vunnet nesten 2 millioner i lotto!

Etter en brann, ironisk nok i beredskapsbygget hvor brannutstyret er oppbevart, og ved flere branntilløp i bygda, bestemmer paret seg for å kjøpe en brannbil for å styrke brannberedskapen på deres hjemsted. Folket i bygda har ved flere anledninger tatt kontakt med kommunen angående manglende brannutstyr, uten at de har fått noe tilbakemelding fra kommunen. Så hva gjorde lottomillionærene da? Jo, de kjøpte en veteranbrannbil etter 30 minutters surfing på Finn.no!

I mitt intervju med dem sier de:

«På sånne plassa (småplasser) så e jo ikke brannberedskapen verdens beste»

Lottomillionærer er som kjent ikke som andre millionærer!

De ferske brannbileierne tok kontakt med brannstasjonen i kommunen og får mulighet til å overhale slanger og sjekke at alt er i orden med utstyret på bilen.

Media blir kontaktet og lørdag 3.juli, i forbindelse med at de fikk brannbilen med båt ut til bygda, er bilen førstesideoppslag i Finnmark Dagblad. *«Gir naboene bedre brannberedskap, Lottomillionær kjøpte brannbil»*. De kommende dagene sto ikke telefonen stille hos lottomillionærene. Media ville ha intervju og bilder av både lottomillionærene og brannbilen Alvin, som bilen ble døpt.

Ordføreren var dratt på ferie, varaordføreren kom på plass i sin rolle og blir oppringt av media, som ønsket et intervju på radio. Et av spørsmålene som ble stilt var om Hammerfest kommune i det minste kunne stille opp med kostnader til garasje, siden lottomillionærene hadde bidratt med brannbil? Etter å ha rådført seg per telefon med administrasjon før intervjuet på radio, svarer varaordføreren:

««Alvin» må ha tak over hodet, det er ingen tvil, det er såpass kaldt her vi bor, at han (brannbilen) kan ikke stå ute en hel vinter, det går ikke. Så det skal vi få til.» («Norges glasset, NRK radio, 5.juli 2010»)

I budsjettforhandlingene som ble vedtatt av kommunestyret i desember 2010, ble det lagt inn penger til garasje i budsjettet for 2011. I forkant av dette vedtaket hadde det, ifølge min empiri, visstnok ikke vært noe politisk debatt om brannberedskapen i distriktene.

Nå gjenstår bare iverksettingen av denne beslutningen!

3 Teori og forventinger til funn

I dette kapitlet vil jeg presentere det teoretiske rammeverket for denne avhandlingen og forventninger til funn i undersøkelsen. Sentralt er det instrumentelle og institusjonelle perspektivet, som beskriver hvordan organisasjoner i offentlig sektor fungerer.

Et hovedskille mellom disse perspektivene er at det instrumentelle ser organisasjoner som et redskap eller verktøy som står til disposisjon for lederne, mens derimot det institusjonelle perspektivet åpner for at organisasjonene har egne institusjonelle regler, verdier og normer som gjør at de har en selvstendig innflytelse på beslutningsatferden (Christensen m.fl. 2010).

Gjennom å forstå hvordan en organisasjon fungerer og tenker, vil man også forstå hvordan den har kommet frem til en beslutning og prosessen fram mot iverksetting av vedtaket. Strukturer og prosesser er viktige komponenter for å forstå offentlig politikk (Christensen m.fl. 2010). I dette tilfellet var beslutningen tatt og iverksettingen gjenstår, og jeg vil i den sammenheng se på fasene i en beslutningsprosess. Som tidligere nevnt er forskning på beslutningsprosesser ofte tatt med utgangspunkt i større og mer komplekse reformer og organisatoriske endringer. Disse studiene passer i utgangspunktet ikke i min empiri.

Derfor vil jeg heller bruke forklaringsfiguren til Minzberg (1979) (i Jacobsen 2009) for å illustrere en beslutningsprosess, da jeg mener den gir en bedre pedagogisk forståelse i forhold til denne aktuelle saken.

Siden iverksettingsfasen er en del av beslutningsprosessen, har jeg også valgt å definere iverksetting. Jeg vil gjøre rede for politikerrollen og den administrative rollen. Dette for å illustrere at det ofte kan være vanskelig å se hvor grensen mellom politikk og forvaltning går.

3.1 Beslutningsprosesser

Det å skulle skille mellom alle fasene i en beslutningsprosess gir ikke alltid en god forståelse og de ulike fasene kan være vanskelig å skille fra hverandre.

Det ingen generell enighet om hvilken teori eller kjerne av konkurrerende teorier som er mest relevant for studiet av offentlige organisasjoner, derfor legges det lit til empiriske studier av beslutningsprosesser i formelle organisasjoner. I studiet av iverksetting finnes det en rekke

modeller og tilnærminger som kartlegger og forklarer hvordan iverksettingen i offentlig politikk skjer.

Beslutninger vil være sterkt påvirket av den organisatoriske konteksten de foregår innenfor, fordi de er grunnleggende dynamiske. Faktorer som mål, strategi, struktur, kultur og maktforhold vil i stor grad forme utfallet av beslutningsprosesser (Christensen m.fl.2010).

”Myter som moter kan være en illustrasjon på March og Olsens ”Garbage Can”-teori, hvor løsninger kan søke problemer, ikke omvendt som i en instrumentell tankegang” (Christensen m.fl. 2010 s.76).

Problem, handlingsalternativer og beslutningstakere er forholdsvis uavhengig av hverandre og beslutningstakingen blir mer slupmessige enn systematisk. Denne modellen innebærer at problemet som skal løses endres i løpet av beslutningsprosessen. En beslutning som i begynnelsen fremsto som det beste kan bli omformulert på en slik måte at det blir like selvfølgelig for beslutningstakerne å velge det bort (Brunsson & Brunsson 2015).

I kompliserte politiske beslutningsprosesser kan mange ha en oppfatning av hvilken løsning som er best, før har dukket opp et problem som passer til løsningen (Kindon 1984 i Brunsson & Brunsson 2015).

Det at hver og en i organisasjonen forfølger sine interesser, garanterer ikke det til et godt resultat. Hvis politikerne ikke har oversikt over alternativer og konsekvenser, åpner det for at de løsningene som administrasjonen presenterer, ofte blir de løsningene politikerne har å velge mellom. På denne måten kan administrasjonen spille en politisk rolle gjennom å bare presentere spesielle alternativer. Empiriske studier av dette er mangfoldige, og kanskje den mest kjente er Allison's studie av Cuba-krisen. En konklusjon var at administrasjonen kun presenterte løsninger som var mulige å gjennomføre med de ressurser og standardrutiner man hadde på det tidspunktet krisen foregikk (Christensen m.fl. 2010).

I Jacobsen (2009) illustreres Mintzberg (1979) en beslutningsprosess i fem faser.

Initiativ: Lokalpolitikerne har et ønske ut i fra sine visjoner om å ta opp en sak, som for eksempel i dette tilfellet, bygge en garasje til en privateid brannbil.

Utredning: Forslaget vurderes og utredes av administrasjonen.

Valg/godkjenning: Administrasjonen legger fram saken til lokalpolitikerne og overlater til politikerne å ta et valg. Politikerne har en åpen debatt om saken og vedtar eventuelt gjennomføring av å bygge garasjen.

Iverksetting: Administrasjonen overtar saken til gjennomføring.

Evaluering: Underveis i gjennomføringen får politikerne informasjon fra administrasjonen om hvordan det går med tiltaket.

Tanken er at organisasjonen er konstruert for å realisere bestemte mål. I en velfungerende organisasjon vil ansatte i formelle posisjoner ha fokus på deres spesialkunnskapsfelt og fagfelt. Det gjøres en vurdering av de ulike valgalternativene som foreligger, man ser på konsekvensene av disse og velger det alternativet som gir best resultat. En slik beslutningsprosess vil preges av å være hierarkisk, hvor myndighetene skal opptre som en enhetlig og overordnet aktør. Alle relevante aspekter ved saken fanges opp. Har du tatt en rasjonell beslutning, så har du som oftest tatt en fornuftig beslutning (Jacobsen 2009).

En grunnleggende antakelse i organisasjonslitteraturen er at deltakernes tenke- og handlemåte som preges av deres organisasjonstilhørighet og den mer generelle kontekst de handler innenfor. De instrumentelle og institusjonelle perspektivene vil prege måten den offentlige politikken blir iverksatt på (Kjellberg og Reitan, 1997).

3.2 Instrumentelt perspektiv

Offentlige organisasjoner skal utføre oppgaver på vegne av samfunnet. Det instrumentelle perspektivet illustreres ofte som et instrument eller som et verktøy for å komme fram til

rasjonelle løsninger på slike oppgaver. Klassisk tankegang er den rasjonelle idealmodellen som bygger på at politikeren har sine mål, og administrasjonen skal iverksette målene med sine midler. I det instrumentelle perspektivet er det fokus på styring framfor ledelse, som kan kobles til en byråkratisk organisasjonsform. De som styrer, er de som innehar høye hierarkiske posisjoner.

Det finnes to varianter av det instrumentelle perspektivet: en hierarkisk variant og en forhandlingsvariant. Den hierarkiske varianten er kjennetegnet av sterke ledere med makt og autoritet. Lederne har god oversikt og handler formålsrasjonelt ut fra en konsekvenslogikk. Dette innebærer at når lederne skal velge blant flere alternativer, vurderer både hvilke framtidige konsekvenser de ulike alternativene vil gi og hvor sannsynlig konsekvensene er.

Forhandlingsvarianten åpner for interessehevding, kompromiss og forhandlinger. I beslutningsprosessen kan endringsplanene mislykkes på grunn av motstand fra aktører innenfor eller utenfor organisasjonen (Christensen m.fl. 2010).

Formell organisasjonsstruktur innebærer at personene bak posisjonene er uinteressante. Det er normene om hva som skal gjøres som er viktige, og disse formelle normene kommer gjerne til uttrykk gjennom organisasjonskart stillingsinstrukser, lover og regler. Weber beskriver dette som en byråkratisk organisasjonsform, som er preget av hierarki, arbeidsdeling og rutiner. I en slik modell innebærer det at arbeidsdelingen i organisasjonen blir gruppert i ulike enheter og knyttet til konkret posisjoner. Det som kjennetegner en byråkratisk organisasjonsform er at den er preget av rutiner, som kan ha ulikt innhold, men vi være nedfelt skriftlig, som for eksempel forskrifter, rundskriv og håndbøker (Christensen m.fl. s.38). Et slikt syn på organisasjoner kan illustreres ved at utformingen av det administrative apparatet, blir et instrument for den politiske ledelsen (Christensen m.fl. 2010). I en organisasjon som er preget av formålsrasjonelle handlinger og hierarkisk styring, kan det gi grunnlag for utvikling av ulike interesser i de ulike organisasjonsenhetene. Her vil den politiske ledelsens gjennomslagskraft bli begrenset av andre aktørers maktgrunnlag. I det instrumentelle perspektivet er det viktig å understreke at politikk og administrasjon er to ulike sfærer, der en sfære kan kalles administratorens ansvar det vil si at de har faglig ansvar for å finne de beste midler til å gjennomføre politikk på og en annen sfære politikernes ansvar som betyr å sette de overordnede mål for samfunnets utvikling (Jacobsen 2009).

Hierarki i en organisasjon innebærer at en overordnet kan kommanderer og instruere underordnede. Grunnet til at ansatte velger å følge påleggene kan være vekten på upersonlige

forhold i organisasjonen. Medlemmene skiller mellom private mål og interesser og organisasjonens mål. Det kan være at de ansatte har offentlig etos, at de ønsker å bidra gjennom sin rolle i organisasjonen å gjøre det beste ut fra sine forutsetninger og se på det som en offentlig plikt, eller at de ser på det å handle i samsvar med de formelle normene i organisasjonen med tanke på opprykk i stillingshierarkiet (Christensen m.fl. 2010).

3.2.1 Forventinger til funn i det instrumentelle perspektivet

I det instrumentelle perspektivet forventes det at prosessen bak vedtaket, om å bygge en garasje til en privat eid brannbil, bære preg av rasjonelle valg som ga løsning på utfordringen. Ut i fra Mintzberg (1979) figur over en beslutningsprosess har jeg forventninger til hvordan en slik prosess bør foregå.

Initiativ: Varaordføreren har et ønske ut fra sine visjoner om å bidra til folket, ved å ta initiativ til å bygge garasjen. En av oppgavene i et hierarkisk system er å sette søkelys på et problem. Dette forventer jeg er drøftet politisk og at den politiske situasjonen i kommunen er forutsigbar.

Utredning: I utredningen forventes det at ulike konsekvenser utredes.

Valg/godkjenning: Det forventes at politikerne gjør et valg ut fra konsekvenslogikken. Videre er det forventninger om at iverksettingen var basert på en kartlegging i form av prosjektskisse politikerne kunne ta en beslutning ut fra.

Iverksetting: Med tanke på at det i iverksettingsfase skal gjøres en stor økonomisk investering forventer jeg at ledelsen har kunnskaper om hvordan det er med brannberedskapen generelt i distriktene, og at de har en plan over videre drift hvor ansvarsområdene er plassert.

Evaluering: Ut i fra evaluering ville jeg i denne saken forventet at kommuneledelsen hadde tatt formålsrasjonelle handlinger på utfordringer underveis i beslutningsprosessen.

3.3 Institusjonelt perspektiv

Det institusjonelle perspektivet forbindes med de uformelle normene og verdiene som vokser fram og påvirker omgivelsene og hvordan organisasjonene styres. Det handler om hvordan organisasjonen tar til seg ideer og på hvilken måte de håndterer utfordringen. Organisasjonen er hele tiden i endring på grunn av indre og ytre omgivelser og det presset de utøver. Dette perspektivet åpner for at det i organisasjoner eksisterer uformelle normer og verdier som i seg

selv har betydning for beslutningsatferd. Christensen m.fl. (2010) beskriver dette med en stivhengighet og viser til at organisasjonens historiske røtter vil kunne prege både innholdet i politikken, saksbehandlingen og tjenesteytingen. I en kommune vil det over tid utvikle seg godt etablerte normer og verdier og det utvikles tradisjonelle trekk og mønstre som kan være vanskelig å forandre, selv om omgivelsene og konteksten endrer seg (Christensen m.fl.2010).

Det institusjonelle perspektivet er basert på en logikk om det passende, et kulturperspektiv og et myteperspektiv. Selv om de er to ulike perspektiver, har kulturperspektivet og myteperspektivet en god del fellestrekk. Innen begge disse perspektivene er det fokus på uformelle normer, verdier og identiteter som gradvis og over tid vokser fram i organisasjonen.

Kulturperspektivet innebærer at man handler ut fra erfaringer om hva som har fungert godt tidligere. Det kulturelle perspektivet beskrives som en kultur som utvikles og som «*sitter i veggene*» og preger organisasjonen. Rutiner på å ta beslutninger og iverksetting av offentlig politikk er gjort på bakgrunn av tidligere erfaringer. Kulturperspektivet kjennetegnes ofte av de uformelle verdier og normer, som preges av indre og ytre omgivelser. Dette er en naturlig institusjonaliseringsprosess hvor det utvikles en kjennbar kultur. Det beskrives som en stivhengighet og viser da til at organisasjonens historiske røtter vil kunne prege både innholdet i politikken, saksbehandlingen og tjenesteytingen. Det er fokus på verdiledelse framfor styring. Det blir lagt vekt på prestasjonsbasert avlønning og det framheves at ledere ikke alltid trenger å ha en hierarkisk basert posisjon for å utøve ledelse og styring, men at uformelle ledere også kan oppstå. Dette perspektivet kan prege hele organisasjonen med sin saksbehandling, tjenesteyting og politikk. Organisasjoner preges av tidligere hendelser i organisasjon, som over tid er blitt til verdier og holdninger på en arbeidsplass. Det vil være et gjensidig påvirkningsforhold mellom et politisk-administrativt system, beslutningstakerne er mer nære og i umiddelbare omgivelser (Christensen m.fl. 2010).

Kommuner vil over tid utvikle seg til organisasjoner med godt etablerte normer og verdier innenfor både politikk, tjenesteyting og beslutningsprosesser. Det utvikles tradisjonelle trekk og mønstre som kan være vanskelig å forandre, selv når omgivelsens og konteksten endrer seg. Handlingslogikken i kulturperspektivet dreier seg om hva som er «passende» i ulike situasjoner til ulike tider, det vil si at avgjørelsene blir tatt på bakgrunn av tidligere erfaringer og problemstillingene matches i forhold til lignende hendelser (Christensen m.fl. 2010).

Beslutningstakerne som følger en handlingslogikk har på en måte en enklere oppgave enn de som prøver å forholde seg til konsekvenslogikken. Dette fordi reglene allerede finnes.

Organisasjonskulturen som organisasjonsmedlemmene er påvirket av gir så retning til hvilke handlingsvalg som gjøres (Brunsson & Brunsson 2014).

Det er utalte fordeler og ulemper med en organisasjonskultur. De som ser på fordelene mener at det kan være ressursbesparende i den forstand at man kan handle raskt ut fra en gitt regel. Offentlige organisasjoner som ledes av «institusjonelle entreprenører» som markerer kulturelle trekk på en slik positiv måte at de gir eksempler for samfunnet for øvrig, og man får tro på fornuften og rasjonaliteten i det offentlige systemet. Derimot de som er kritiske til sterkt institusjonelle trekk mener at offentlige organisasjoner er for rigide, innadvendte og er lite opptatt av tilpasning til omgivelsene, og som vanskelig lar seg styre demokratisk (Christensen m.fl. s.70-71).

I myteperspektivet er det hva som oppleves som rimelig og akseptabelt i det handlingsmiljøet organisasjonen fungerer innenfor. Som i det kulturelle perspektivet er også myteperspektivet fokusert på de institusjonelle omgivelsene. Sett i et myteperspektiv så former organisasjoner seg etter sosialt aksepterte normer som anerkjente oppskrifter på hvordan beslutninger bør tas. Slike oppskrifter presenteres som rasjonelle og vitenskapliglignende «virkeligheter», om at dette er en effektiv måte å iverksette vedtak på. Det er sosialt skapte normer utenfor selve organisasjon som beskrives som anerkjente oppskrifter som er tidsriktig. De mest kjente organisasjonsoppskrifter er uten tvil New Public Management (NPM), som er hentet fra den private sektor og som preger den offentlige organisasjon (Christensen m.fl.2010).

Organisasjoner som ikke tar til seg disse mytene vil framstå som umoderne og ikke legitime. En rasjonalisert myte innebærer at ikke-vitenskapelig argumentasjon i en sak blir en «sannhet». Siden slutten av 1980 årene er myteperspektivet i økende grad blitt anvendt som teoretisk referanse i studier av reformprosesser i offentlig sektor. Dette har sammenheng med at man innen statsvitenskapen er blitt mer oppmerksom på de symbolske aspektene ved offentlig politikk. Noe som igjen viser seg i at organisasjoner generelt framstår som stadig mer ekspressive i betydningen av at de er opptatte av å passe på sitt omdømme i omgivelsene, for eksempel overfor media, publikum, overordnede politiske myndigheter (Christensen m.fl. 2010).

I et myteperspektiv er mål ustabile, og de bestemmes og utvikles ut fra situasjoner og press fra omgivelsene.

«Mål er primært symboler, ideer og visjoner, en form for teori om verden som det er lett å snakke om, fordi den praktiske virkeligheten er mer problematisk å hankses med» (Christensen et al. 2004 s.95 i Master i ledelse, Rasmussen, Evy Ann 2010).

Utgangspunktet for en symbol-politikk er at deltakelsen kan ha en egenverdi uavhengig av utfallet fordi den gir deltakerne anledning til å «presentere seg selv». Det skapes en legitimitet gjennom hva som sies, hvordan det sies og hvem som er tilhørere. Begrepsapparat som trekker veksler på en metafor fra teateret. Forvaltningen er den scene som i størst grad er skjermet mot publikum gjennom lover og konstitusjonell sedvane (Sætren 1983).

De institusjonelle omgivelsene som offentlige organisasjoner må forholde seg til er sammensatte. Ulike deler av en organisasjon kan være rettet inn mot og være avhengig av legitimitet fra ulike eksterne aktørgrupper, for eksempel media. En myte er altså en legitimert oppskrift på hvordan man bør utforme deler av organisasjonen. Det er en oppskrift som gjerne begeistrer og vekker oppmerksomhet (Christensen m.fl.2010).

3.3.1 Forventninger til funn i det institusjonelle perspektivet

Initiativ: I denne fasen forventes det at det har vært et press fra omgivelsen som motiverer varaordfører for å ta initiativ til å love garasjen.

Utredning: På grunn av at varaordføreren har tatt et valg på grunnlag av en løsning som media presenterte, forventes det ikke at det skulle vært en faglig debatt i forkant av lovnaden om å bygge garasjen.

Valg/godkjenning: Det forventes at «passende logikk» er brukt underveis i prosessen og at symbolpolitikk er tatt i bruk kanskje både av politikerne og administrasjonen.

Iverksetting: Det er ingen forventninger til at iverksettingen ikke gjennomført.

Evaluerings: Det forventes at det har foregått uformelle prosesser på kommunikasjon mellom politikere og administrasjon.

3.4 Forholdet mellom politiker og administrasjon

Skillet mellom politikk og administrasjonen er håndgripelig i teorien, men også komplekst og vanskelig i praksis. Det etableres derfor en administrasjon i kommunen som har faglig kompetanse for å kunne planlegge, utforme og utføre arbeidet. Politikerne skal vurdere, tolke ulike fenomener og vil via diskusjoner komme fram til hva som er de beste målene eller løsningene, politikeren er folke-valgte. Vurderingene skal også gjøres på grunnlag av ulike faktorer, deriblant faglig dokumentasjon fra administrasjonen. Ideelt sett er det folket som styrer i siste instans og dette er med på å gi styresettet en demokratisk legitimitet, (Jacobsen, 2009).

På grunn av profesjonalisering opplever ansatte i administrasjonen, at de kan påberope seg en vitenskapelig basis for sin kunnskap og dermed bli profesjonelle talsmenn for sin profesjon, og på denne måten få gjennomslag for sitt forslag til vedtak i en politisk beslutningsprosess. Politikere er ikke spesialister innenfor de ulike profesjoner og er avhengig av at administrasjonen er lojal mot politikeren og viser respekt for demokratiet, (Jacobsen 2009).

Det kan heller vise seg at det er en gråsoner mellom disse to, blant annet fordi de er avhengige av å samhandle med hverandre. Max Weber (1971) mente at det politiske og det administrative ideelt skulle vært adskilt. Wilson var mye enig i dette, men mente at administrasjonen var en politisk aktør, (Jacobsen 2009).

3.5 Iverksetting i sammenheng med beslutninger

Hvordan kan man definere «iverksetting»? Ser man i ordboken kan man oversette det til å *realisere, sette ut i livet, fullbyrde, gjennomføre* og å *virkeliggjøre*. Noen forskere stiller spørsmål om hvor skal grensen trekkes mellom det som er kjernene og utgangspunktet for et vedtak og det som er gjennomføringen av det? Andre forskere har ment å kunne isolere prosessen som karakteriserer selve gjennomføringen, altså iverksettingen (Kjellberg og Reitan 1997).

Pressman og Wildavsky uttrykker det slik:

«Vi kan ikke operere med en definisjon av politikk som utelukker enhver form for iverksetting og heller ikke med en definisjon som innbefatter enhver form for iverksetting. Det må finnes et startpunkt. Hvis ingen virksomhet blir påbegynt, kan det heller ikke finne sted noen iverksetting. Men det må også finnes et sluttunkt. Iverksetting kan ikke lykkes eller feile uten at det finnes et mål som den kan vurderes ut fra.» (Kjellberg og Reitan 1997 s.133).

Iverksettingsstudien har ingen mening om den ikke omfatter unnfangelsen av en bestemt politikk, så vel som utformingen av den til et konkret vedtak, (Kjellberg og Reitan 1997).

Mange forskere mener at iverksetting er å oppfatte som en uavbrutt prosess, uten begynnelse og uten ende (Kjellberg og Reitan 1997).

Iverksettingslitteraturen vokste fram fra begynnelsen av syttitallet på grunnlag av en del amerikanske studier. Felles for disse studiene var at de påviste at gode intensjoner ikke nødvendigvis medfører gode resultater. Noen studier viste at mange offentlige tiltak overhodet ikke ble satt ut i livet, til tross for klare politiske vedtak og oppfølging i form av rikelig tilgjengelige ressurser i iverksettingsfasen. I andre tilfeller ble tiltakene satt ut i live, men iverksettingen skjedde på en annen måte og med helt andre resultater enn det som var tilsiktet fra myndighetens side (Sætren 1983).

Kritikk til denne iverksettingslitteraturen er at mange av de empiriske studiene ikke hadde tatt utgangspunkt i klart formulerte teoretiske modeller eller perspektiver. Dermed var det opp til leseren å analysere. Videre har forsøkene på å utvikle et felles overordnet teoretisk rammeverk for denne type studier hatt preg av forhastede generaliseringer på spinkelt empirisk grunnlag. Til sist har litteraturen innen iverksetting fått kritikk på seg å finne opp kruttet på nytt. Pressman og Wildasky sin studie (1973), som er allment akseptert som et avgjørende pionerverk, inneholder for eksempel en påstand om at iverksetting i de senere år har vært mye diskutert, men lite studert. Det viser seg heller at det har vært studert, men via andre begrep. Den «nye» iverksettingslitteraturen la vekt på å fange opp forholdet mellom «idealer og realiteter» i offentlig politikk (Sætren 1983).

4 Metode

En kvalitativ tilnærming vil være den beste metoden for å få innsikt i dette fenomenet, da fortolkning har en sentral plass innenfor en slik metode. Her vil det være naturlig å velge case-studie som design, som vil gå i dybden og samle data fra et fåtall kilder (Busch 2013).

Den kvalitative metoden vil få fram hvordan mennesker tolker den sosiale virkeligheten. Problemet er som Buch (2013) sier, at ingen forskere kan være helt åpne, alle har vi vår bakgrunn eller skylapper, ofte er en ikke klar over disse skylappene.

Det sentrale i min problemstilling er hvorfor vedtaket om at kommunen skulle bygge en garasje til en privateidbrannbil, ikke blir bygd.

Ut ifra de problemstillinger som knytter seg til beslutningsprosessen mot iverksetting på lokalt plan, vil det her være mest hensiktsmessig med en kvalitativ gjennomføring ved bruk av forskningsintervju og dokumentanalyser. Ved å intervju sentrale aktører som er involvert, samt dokumentanalyse av utvalgte offentlige dokumenter og avisartikler vil dette til sammen gi en innsikt som disse tilnærmingene neppe hadde gitt hver for seg.

Denne tilnærmingen gir også rom for oppfølgingsspørsmål, samtidig som at informantene selv kan vektlegge det de finner mest relevant. Formålet med en casestudie er hovedsakelig å gå i dybden av, og samtidig finne fram det unike ved et gitt fenomen eller en enhet.

4.1 Kvalitativ metode

Den kvalitative informasjon som her er innhentet, baserer seg hovedsakelig på offentlig dokumenter, og protokoller fra politiske møter. Siden undertegnede også er ansatt i Hammerfest kommune, har jeg også fått tilgang til enkelte interne dokumenter og e-poster. Disse opplysninger som det her er snakk om er på forhånd klarert, og dreier seg ikke om noe sensitiv informasjon som ikke tåler dagens lys.

Ved formulering av spørsmål hadde jeg som hovedfokus å få fram hvorfor iverksettingen av vedtaket ikke er gjort og hvorfor prosessen har tatt så lang tid.

I intervjuguiden min fant jeg det først relevant å undersøke, om hvilken rolle informantene i denne prosessen hadde. Deretter stilte jeg litt åpne spørsmål for å la informantene fortelle sin

historie om prosessen. Det siste jeg spurte om hva var det de trodde hadde ført til at garasjen ikke var bygd.

Disse spørsmålene føler jeg er med å gjenspeile noe av den informasjonen man ønsker og ikke minst behøver, for å svare på denne oppgavens problemstilling.

4.2 Problemstillingens utforming

Problemstillingen min er basert på casen om brannbilen som ble kjøpt inn av en lottomillionær og garasjen som aldri ble bygd av kommunen.

Hvordan har beslutningsprosessen forløpt i Hammerfest kommune?

Hvilke hendelser, aktører og begrunnelser kommer til syne i prosessen?

I følge beslutningsprosessen til Mintzberg (1979), tenker jeg at mellom fasene initiativ og iverksetting, er det hendelser som kan forklare årsaker til at saken ikke går videre. Ut i fra denne synsvinkelen har jeg fått en interesse for fenomenet.

Det har vært viktig for meg å ikke finne noen «syndebukker» (personer), men heller å forstå hvorfor ikke vedtaket blir gjennomført. Problemstillingen er forklarende, det vil si at en ønsker å finne årsak-virkning sammenheng (Jacobsen 2015).

4.3 Valg av informanter

For min del var det relevant å avgrense enhetene innenfor en tidsramme. Det var ikke tilfeldig hvem jeg valgte, da det er viktig å få direkte empiri fra de som var tilstede underveis i prosessen.

Mitt utvalg av respondenter var lottomillionæren, varaordføreren, ordfører, kommunalsjef og brannsjefen. Her var det to stykker fra politiske nivået, to fra administrasjonen og selvfølgelig lottomillionæren. Disse ble valgt fordi det er viktig å prøve å se saken både fra den politiske og administrative siden og ikke minst i fra velgerens/folkets/lottomillionærens side. Det var ikke vanskelig å få tak i noen av dem til intervju.

Varaordføreren var den som var ute på radioen og lovet garasje til brannbilen. Etter kommunevalget i 2011, var hun ute av politikken og dermed ute av saken. Ordføreren var

tilbake i sin rolle etter endt ferie og ønsket å følge opp saken. Kommunalsjefen ble ansatt nesten ett år etter lovnaden om garasjen kom, og er han som har det administrative ansvaret for å følge opp saken. Brannsjefen ble valgt fordi det var han som har det brannfaglige ansvaret og har vært ansatt som brannsjef gjennom hele prosessen. Lottomillionærene var et naturlig valg nettopp fordi det var deres bil og tilskudd til samfunnet, og det var interessant å høre hvordan de var ivaretatt i denne iverksettingsfasen.

På bakgrunn av problemstillingen utformet jeg en intervjuguide. Jeg var opptatt av at spørsmålene skulle dreie seg om hvilken rolle vedkommende hadde og hva tenkte de var grunnen til at garasjen ikke ble bygd. Ikke minst var det viktig og la de fortelle sin historie, fordi da ville jeg muligens få fram perspektiver som ville være interessante og perspektiv som ikke ville være naturlig for meg som ansatt i forvaltningen å se saken fra. Jeg hadde forventninger til at det skulle være enkelt å få svar på mine henvendelser angående intervju. Intervjuene ble gjennomført i løpet av to uker, på fire av intervjuene hadde jeg med meg en medstudent, som noterte. Jeg brukte lydopptaker.

4.4 Empiri og kontekst

Med utgangspunkt i empirien jeg har fra før om temaet og hendelsen, visste jeg ikke hva som var årsaken til at vedtaket ikke ble gjennomført. Mine antakelser om hendelsen er bygd på min deltakelse i de politiske møtene, som jeg naturligvis deltar i gjennom min stilling som arealplanlegger, og hva media-bildet har skapt, er det den fulle sannhet? Mitt mål ved denne undersøkelsen er å skape ny kunnskap om hendelsen.

Variablene i undersøkelse kan handle om at det kan være spesielle trekk ved kulturen i kommuneledelsen, eller for så vidt i lokalsamfunnet. Konteksten er en viktig variabel i undersøkelsen. Hvordan kommuniserte respondentene seg i mellom? Hvilken rolle hadde de? Som sagt er det 5 år siden hendelsen, respondentene kan ha byttet jobb, eller flyttet fra kommunen.

Denne informasjon blir tolket i lys av aktuelle teorier omkring temaet politikk, administrasjon og beslutningsprosesser. Dette fordi respondentene er de som har direkte kjennskap til det jeg ønsker å undersøke.

I tillegg er det viktig å innhente den dokumentasjonen som ligger til grunn for det politiske initiativet. Denne dokumentasjonen som innhentes er offentlige dokumenter og a-tekst, og vil belyse hvordan forvaltningen håndterer saken med sine retningslinjer, lover og regler, (Jacobsen 2015). Ulempen ved å bruke slik dokumentasjon er at det kan tolkes feil, altså at en ikke får stilt oppklarende spørsmål, men samtidig er det fint å kunne følge dokumentasjon på en tidslinje for å skape struktur. Når det gjelder bruk av a-tekst kan det kan være feilsitering i aviser, det kan være at journalisten har latt viktig informasjon utebli fra reportasjen, og dermed gi et inntrykk som respondenten blir påvirket av.

4.5 Gjennomføring av intervjuene

Jacobsen (2015), viser til hvor viktig det er å gå igjennom en del etiske spørsmål før en setter i gang undersøkelser.

Utgangspunktet for forskningsetikk er tre grunnleggende krav knyttet til forholdet mellom forsker og de det forskes på; informert samtykke, krav på privatliv og krav på å bli korrekt gjengitt (Jacobsen 2015). Dette er krav som jeg som forsker tar på alvor og har tatt hensyn til i oppgaven.

Nærhet eller distanse i forhold til intervjuobjektet eller hendelsen kan også innvirke på resultatene. I og med at samfunnet er såpass lite og jeg har min bakgrunn her i fra, så kjenner jeg mer eller mindre til de jeg skal intervju. Fordelen kan være at jeg vekker tillit hos dem og dermed har større mulighet for å få gjennomført undersøkelsen, ulempen kan være at jeg er forutinntatt til hendelsen. Jeg opplevde at informantene var utadvendte og hadde tillit til meg.

Den bakgrunn og kulturell forståelse jeg har om denne hendelsen, kan være med på å danne en viss mening om hvorfor garasjen ikke er bygd. Jeg var klar over at mine fordommer, verdier og forutsetninger kunne sette farge på både mine spørsmål og fortolkning av dataen i etterkant av intervjuene. Som Jacobsen (2015) viser til i sin bok «*Hvordan gjennomføre undersøkelser*», at ved å ha en induktiv tilnærming til hendelsen, så bør en i utgangspunktet være åpen for ny kunnskap, men samtidig kan det være vanskelig å gå inn i et intervju på en hendelse uten å ha dannet seg en viss mening om hva som skjedde.

5 Analyse og drøfting

I dette kapitlet vil jeg drøfte min case om et politisk vedtak som aldri ble iverksatt. Her vil jeg diskutere oppgavens teoridel og forsøke å knytte dens aktuelle perspektiv opp imot de empiriske funn i oppgaven. Jeg vil avslutte med en konklusjon for å oppsummere funn gjort med utgangspunkt i problemstillingen som er:

«Hvorfor er vedtaket – etter fem år- om å bygge garasje til brannbilen, ennå ikke iverksatt?»

1. *Hva var utgangspunktet for lovnaden om å bygge garasje?*
2. *Hva skjedde i oppfølgingen av iverksettinga?*

Lottomillionærene har ved flere anledninger, vel å merke før de ble lottomillionærer, tatt kontakt med kommunen for å få styrket brannberedskapen på hjemstedet sitt uten at det har vært noen aktiv handling fra kommunens side. Den eneste «aktive» handlingen jeg kan finne i empirien er at bygda blir nevnt i kommunens «Brannordning» fra 2011. Dette dokumentet er bygd på lov- og regelverk og skal vise organisering og oppbygging av brannvesenet. I dette dokumentet er bygda nevnt med at de skal ha et depot med 6 stykker i reservestykken, (Brannordning 2011 Hammerfest kommune).

Alle informantene husker denne litt spesielle saken og syntes at fem år var for lenge for å få bygd en garasje. Varaordfører sier på spørsmål om hva hun tenker om at denne prosessen har tatt lang tid:

«Det har vært en hakkete prosess»

Brannsjefen blir gjengitt i Finnmark Dagblad 1.juni 2013, i forbindelse med at Hammerfest brannvesen hadde vært i bygda for å ha brannøvelse og en kilde sier til avisen:

«De (brannvesenet) ble mildt sagt overrasket da de ikke kunne finne noen garasje her ute», (FD 1.juni 2013).

Lottomillionærene sier hva de tenker, når jeg spør de om at denne prosessen har tatt så lang tid:

«Latterlig og dumt!» og «De (politikerne) vedtar og det tar lang tid, så må de vedta på nytt og hvis ikke vi er der å pilke i det, så lar de (politikerne) den ballen ligge død, det er den følelsen vi sitter igjen med»

Disse uttalelsene er illustrerende for hvordan informantene opplevde denne prosessen.

Med utgangspunkt i denne hendelsen og i Mintzberg (1979) sin illustrasjon over en politisk beslutningsprosess vil jeg prøve å analysere for å se hvilke hendelser som kan være årsaksforklarende for at garasjen ikke ble bygd.

5.1 Hva var utgangspunktet for lovnaden om garasje?

Ut i fra et instrumentelt perspektiv er det forventet at initiativet i denne prosessen ble tatt av politisk eller administrativ ledelse. Med påfølgende spørsmål om hvordan brannberedskapen i bygda var, og med et initiativ om at kommunen burde bygge garasje til en brannbil som lottomillionæren hadde kjøpt inn for å styrke brannberedskapen i bygda. Dette er forventet i det instrumentelle perspektivet, da byråkratiet kan oppfattes som instrumenter for å oppnå visse mål.

I denne saken kom medias framstilling om at det var et problem om at det ikke fantes en garasje til brannbilen tidlig i prosessen. Som tidligere nevnt handler denne saken om kuriositeten om at en lottomillionær har bidratt til brannberedskapen i kommunen. Denne nyheten ble framstilt i media som at brannbilen var løsningen og at det ikke fantes en garasje til en privateid brannbil, var problemet. I starten ble saken framstilt positivt i media, men etterhvert så har vinklingen vært mer negativ eller en status på hvordan behandlingen i det kommunale systemet har foregått.

Lottomillionæren fortalte under intervjuet at på bakgrunn av at kommunen i ikke hadde tatt noe større initiativ til brannberedskapen, tok lottomillionærene saken i egne hender og kjøpte en brannbil som kunne brukes hvis det ble brann i bygda. De fortalte videre at denne

handlingen ga mye positiv tilbakemelding, via media og sosiale medier, på at de følte at de bidro til lokalsamfunnet. Samtidig kan man tolke det som om lottomillionærene ga et signal til det offentlige om at skal noe gjøres, må de gjøre det selv. Så med dette utgangspunktet så forventes det at det offentlig er sitt ansvar bevisst og å bidra med en branngarasje.

Ut i fra figuren til Mintzberg (1979), kan det se ut som om denne beslutningsprosessen som normalt, ifølge det instrumentelle perspektivet, burde starte med initiativ, som så skal over i en utredningsfase, starter heller med det som i figuren heter valg/godkjenning, eller en beslutning om man vil, for å bygge en garasje til en privateid brannbil med kommunale midler.

Hvorfor velger varaordføreren å ta et valg på å bygge garasjen istedenfor å ta et initiativ? Dette spørsmålet er interessant ut i fra et instrumentelt perspektiv med tanke på at dette ville bety for resten av beslutningsprosessen. Hvordan ville administrasjonen kunne gjennomføre denne iverksettingen uten å starte «riktig» i prosessen?

For å svare på det spørsmålet er det greit å se hva som skjedde i forkant av denne lovnaden og se på hendelsen i et institusjonelt perspektiv med fokus på hvilke signaler kommunen sender ut til omgivelsene.

I forbindelse med at lottomillionærene hadde kontaktet media for å lage en sak om at de hadde kjøpt brannbil til bygda, lagde Finnmark Dagblad en artikkel med overskriften:

«Gir naboene bedre brannberedskap, Lottomillionær kjøpte brannbil».

I artikkelen i Finnmark Dagblad var det også referert til innbyggerne i bygda og de ble intervjuet i forhold til hva de syntes om dette «stuntet» fra lottomillionæren:

«...dette var flott gjort...», «...og en garasje står høyest på ønskelista...» (FD 3.juli 2010).

Hvorfor valgte lottomillionæren å gå til media med denne saken? Hadde det ikke vært mer riktig i et instrumentelt perspektiv å ta kontakt med kommunen for å høre om behovet var tilstede for en brannbil, som kunne styrke brannberedskapen?

I og med at Hammerfest kommune ikke hadde kommet med tilbakemeldinger på lottomillionærens tidligere henvendelser angående brannberedskapen, så kan det være årsaksforklarende for dette valget. Hammerfest kommune hadde med andre ord ikke gitt tillit på at de tok henvendelsen alvorlig og kommunen kan oppleves som arrogant og uengasjert i folkets innspill. Derfor kan det tyde på at lottomillionæren har bevisst brukt media som talerør

for sin agenda og for å nå fram til politikere og administrasjon. Dermed opplever folket at de har en påvirkningskraft på politikerne og at de opplever å bli «hørt». Man kan se på de signalene som sendes ut i avisen ut fra et myteperspektiv. Det at de har manglet brannberedskap over lengere tid og at de velger å kjøpe en brannbil kan sees på som et virkemiddel for å få oppmerksomhet på saken. I et instrumentelt perspektiv ville det vært forventinger til at administrasjonen skulle gitt en tilbakemelding på henvendelser de fikk fra lottomillionæren i utgangspunktet. Siden det ikke skjer velger lottomillionæren å ta i bruk symbolske midler. I studien til Sætren (1983), viser han til at en beslutningsprosess med sterkt symbolsk, ekspressivt preg vil ha bestemte kjennetegn, og ett av disse kjennetegnene er å påkalle oppmerksomhet mot felles tilhørighet og interesser.

Denne symbolske hendelsen resulterer i at varaordfører blir intervjuet av NRK radio i programmet «*Norgesglasset*», for å høre hva hun synes om stuntet og blir spurt om kommunen kan bidra med garasje til brannbilen, noe hun gir lovnad på radioen at det skal gå greit.

I Finnmark Dagblad 6.juli 2010, har de derfor laget en artikkel med overskriften

«*Lover garasje til brannbilen Alvin*» (FD 6.juli 2010).

Så tilbake til spørsmålet om hvorfor velger varaordføreren å ta et valg på å bygge garasjen istedenfor å ta et initiativ?

Det kan være et komplekst svar på det, men alle informantene var samstemte at media la press på den kommunale ledelsen om at det er det minste kommunen kunne gjøre, etter så mange år som man har bedt om bedre oppgradering på brannberedskapen i bygda.

Varaordføreren hadde kanskje ikke noe annet valg enn å prøve å skape en tilhørighet og et engasjement i saken og dermed gi lovnad om garasje? Sætren (1983) beskriver atferden som verdi-ekspressiv i den forstand at den er konsentrert om å gjøre det klart hva slags personer deltakerne er og hvilke verdier de tror på, og de er lite opptatt hvordan disse verdiene følges opp. Det som er litt interessant er at hun ikke bare setter fokus på saken, men hun hadde også tatt en beslutning uten noe form for utredning. Dette er kanskje det som skiller politikere og administrasjonen. Der politikk handler om følelser, verdier og engasjement, er byråkratiet eller administrasjonen, de som utfører de politiske vedtak på grunnlag av sin faglige kompetanse (Jacobsen 2009).

Denne avgjørelse kunne skape utfordringer for administrasjonen sett ut i fra et instrumentelt perspektiv, da det ville vært forventet å ha en rasjonell konsekvenslogisk utredning på denne beslutningen.

Hvis en sammenligner denne spesielle situasjonen med en «oppskrift» som i et myteperspektiv på hvordan man ville solgt inn situasjonen til både politikerne og folket, så kunne det vært naturlig å tenke på myteperspektivets forklaring på hvordan man kan argumentere for å overbevise «alle» om at brannbil var det som var behovet i bygda, med tilhørende garasje.

Varaordføreren sier i sitt intervju med meg at:

«...dette var en god sak, så det var ingen grunn til å være negativ».

Ut i fra et institusjonelt perspektiv er dette symbolpolitikk, det vil si at motivasjonen for aktørene kan ha en egenverdi, fordi den gir deltakerne anledning til å presentere seg selv og på den måten skape legitimitet gjennom hva som sies, hvordan det sier og hvem som er tilhørere. Dette uavhengig om ord og lovnader blir fulgt opp gjennom synlige resultater (Sætren 1983).

Så hvordan forventer man i et institusjonelt myteperspektiv at politikeren skal respondere på å følge opp initiativet om at kommunen burde bygge en garasje? «Hele Norge» fulgte spent med på hva reaksjonen ble. Svaret fra varaordføreren kunne man lese i Finnmark Dagblads artikkel om denne saken.

«Dette er jo bare et helt fantastisk initiativ, og det er morsomt at Hammerfest settes på Norges kartet på en positiv måte. Så det er klart at garasje må det bli» (FD 6.juli 2010).

Dette svaret tilfredsstilte både media, folket og selvfølgelig lottomillionærene. En kan ut fra et institusjonelt perspektiv tenke seg til at man blir blendet til å tro at dette er en vinn-vinn situasjon.

Det er passende å se hvordan avgjørelsen om å bygge garasje til brannbilen i fasen for initiativ ut fra et institusjonelt perspektiv og kulturelt passende logikk. Sentralt i beslutningsteorien er det March og Olsen (1989) kaller for logikken om «passende» atferd. Det vil si at man følger regler som en selv eller andre har utformet, de følger forskjellige regler i forskjellige sammenhenger. Jacobsen og Thorsvik (2013) sier at mennesker som beslutningstakere

handler rasjonelt, som rett og slett betyr å ta en fornuftig beslutning basert på de kunnskapene man innehar.

Passende logikk innebærer at beslutningstaker søker svar på tre spørsmål:

- Hvem er jeg?
- Hva slags situasjon dreier det seg om?
- Hva vil være passende handling for en person som meg i en situasjon som denne?
(Brunsson & Brunsson 2015).

Når det gjelder de handlingene som varaordfører valgte kan de være basert på disse spørsmålene. Hun var en politiker som var i en situasjon der hun kunne vise sitt samfunnsansvar som folkevalgt og få legitimitet for sin beslutning.

Demokratiet inviterer til medbestemmelse og demokratiske beslutningsprosesser som favner alle i samfunnet. Det er med andre ord folket som bestemmer gjennom at de har tillit til at politikerne tar de riktige beslutningene. Undersøkelser viser at innbyggere i en kommune har størst tillit til sine lokalpolitikere, og det er også den de identifiserer seg med (Christensen m.fl. 2012).

Den omfattende medieomtalen stilte krav til politikeren om å inneha rollen som folkevalgt og leve opp til forventingen om å gjøre en legitim handling, noe som i dette tilfellet som innebar en lovnad om at kommunen skulle bidra med en garasje. Denne handlingen er som forventet i det institusjonelle perspektivet. Der instrumentelle beslutninger er valg som har til hensikt å løse problemer, er de symbolske beslutningene rettet mot å vinne legitimitet ved å vise vilje til å gjøre noe bestemt, uten nødvendigvis å sette vedtaket ut i livet (Jacobsen og Thorsvik 2013) og (Christensen m.fl. 2010).

5.1.1 Oppsummering

Denne sakens spesielle utgangspunkt ved at en lottomillionær kjøpte en brannbil for å styrke brannberedskapen i bygda, skapte interesse for saken i hele landet. Det kunne virke som om i

fasen for initiativet var tatt flere ganger av lottomillionæren, men hverken administrasjonen eller politikerne hadde tatt signalene. Jeg tror det at tidligere henvendelser som sannsynligvis ble oversett, er med på å gi legitimitet for at varaordføreren valgte å ta avgjørelse om å si ja til at Hammerfest kommune skulle ordne med garasje til brannbilen.

Men så er neste spørsmål hvorfor blir ikke garasjen bygd, skjedde det noe i oppfølgingen av iverksettingen?

5.2 Tilfeldig?

Meldingen om at det var lagt penger i budsjett for 2011 til å bygge garasjen, ble oversendt til administrasjon for oppfølging (Saksprotokoll i Kommunestyret 20.12 2010). Bakgrunnen for dette vedtaket skyldtes spesielle forhold, ved at det ble kjøpt inn en brannbil av en lottomillionær og at varaordfører lovet garasje til bilen i gjennom media. I tråd med kommunestyrets vedtak av budsjett for 2011, startet iverksettingen ved først å søke om byggetillatelse til garasjen. Når man skal i gang med bygging er det slik at plan- og bygningsloven §20-2 ligger til grunn. Hammerfest kommunes kommunale foretak for eiendom, måtte søke myndighetene, som var kommunen selv, om byggetillatelse før de kunne gå i gang med selve oppføringen av garasjen. Dette gjorde Hammerfest kommune i oktober 2011 og som vedlegg til denne søknaden krever plan- bygningsloven at skal det ligge et signert nabovarsel fra de naboene som grenser til den tomten man skal bygge på. En av naboene til den aktuelle tomten var Hammerfest Energi.

Det viste seg imidlertid at Hammerfest Energi, visstnok på grunn av brannfare, ikke ville signere nabovarslet og dermed ble byggesaken stoppet i 2013. Dette bekrefter kommunalsjefen til meg i en e-post med en opprømsing av prosessen, som jeg får tilsendt etter intervjuet:

«Det viste seg imidlertid i prosessen at avstanden til transformatorbygget på tomten ville bli for kort, av overnevnte grunn stanset derfor Hammerfest Energi videre byggeplaner» (e-post 25.september 2015).

I forbindelse med at Hammerfest Energi ikke leverte nabovarsel til byggesaken, måtte byggesakssjefen sende en e-post til tiltakshaver 5.juli 2013 om at Hammerfest kommune måtte avslutte byggesaken:

«Ved gjennomgang av restanser finner en at denne saken har stått uten bevegelse siden november 2012. I e-post av 19.11.12 ble nabovarsling av e-verket etterlyst...saken anses som avsluttet og arkiveres...» (e-post 5.juli 2013).

Så ifølge byggesaken så var det kun dette nabovarslet som manglet før man kunne fått et vedtak fra byggesaksavdelingen, på å få bygge garasjen.

Denne søknadsprosessen gjennomføres i lys av en byråkratisk tanke om hvordan en organisasjon skal struktureres med tanke på arbeidsdeling og rutiner som vil være nedfelt skriftlig, i dette tilfellet, gjennom plan- og bygningsloven.

Men er det slik at det i dette forsøket på å iverksette vedtaket om å bygge garasjen faktisk er tilfeldigheten av at Hammerfest Energi ikke leverte et signert nabovarsel som gjør at garasjen ikke blir bygd?

I følge det instrumentelle perspektivet hadde jeg forventinger til at administrasjonen hadde gått gjennom en prosess på konsekvenslogikk, men det kan se ut som om kommunen her ikke hadde forberedt byggesaken godt nok og at den derfor endte med et avslag.

Hvorfor valgte ikke foretaket for eiendom å ta en gjennomgang på alternativer i byggesaken? I denne saken hadde det vært mange aktører. Lottomillionæren som kjøpte brannbilen, medias fokus på saken, folkets forventinger, politikernes initiativ og vedtak i budsjett, ordfører som ønsket å følge opp saken, administrasjonen ved rådmann, kommunalsjefen, brannsjefen, byggesaksavdelingen og ikke minst foretaket for eiendom i Hammerfest kommune. Her var det mange parallelle prosesser som skjedde samtidig. Kan det være, sett i lys av det institusjonelle perspektivet at organisasjonskulturen å ivareta sitt fagområde, har vært så sterk at det skaper hindringer for å arbeide tverrfaglig? Ut fra det instrumentelle perspektivet kan det være at regler i noen tilfeller forverrer byråkratiseringen? Altså at virksomhetene i kommunen er tro til sine formelle rutiner og retningslinjer, at det å kunne se saken i sammenheng. I tillegg skjedde denne handlingen i fellesferien, slik at en del av

administrasjonen var på ferie og det var ingen politiske prosesser som foregikk før sommerferien var over. Det kan forklare at det er litt tilfeldig hvem som får tildelt oppgaven og om de som skal utføre faktisk har fått med seg saken i media. Det finne lite eller ingen dokumentasjon på hvorfor garasjen skulle bygges, hvordan den skulle bygges eller hvem som skulle drifte garasjen. Denne «saksutredningen» foregikk gjennom media og for å kjenne til saken måtte man ha fulgt med i aviser og radio. Det var ikke sikkert, tross stor oppmerksomhet fra media, at alle gjorde det.

Dette sammenfaller i så fall mot Choen, March og Olsen (1972) sin «Garbage Can-modell» som sier at utfallet av en beslutning ofte skyldes tilfeldigheter på hvordan aktører kobles sammen på, de kaller det «for organisert anarki», fordi det skjer så mye samtidig, at muligheter for å skaffe seg oversikt, forsøk på å styre eller påvirke beslutningsprosessen rasjonelt er sterkt begrenset (Jacobsen og Thorsvik 2013).

Spørsmål som «Hvor skal garasjen bygges?» og «Hvem skal drifte og vedlikeholde garasjen?» mente brannsjefen burde vært utredet før iverksettingen, dette ville kunne fått fram flere konsekvenser tidligere i prosessen sier han i intervjuet med meg. Dette er i samsvar med instrumentell tilnærming til beslutningsprosessen og brannsjefen har forventninger til at det skal gjennomføres.

Forhandlingsvarianten kommer til anvendelse dersom målformuleringer er et resultat av at flere parter får gjennomslag for sine interesser. Noe som vil være forventet i denne fasen (Christensen m.fl. 2010). Siden problemet ikke var definert, men løsningen var garasje er det lite som tyder på at forhandlingsvarianten har forklaringskraft på bakgrunnen for beslutninga om å bygge en garasje.

5.2.1 Oppsummering

I denne studien har det som er framskaffet av dokumentasjon, vist at det ikke skjedde så mye i en periode fra 2011 til 2013. Det kan være at en av de faktorene som kom fram, var at den manglende underskriften på nabovarslet var en medvirkende årsak til dette. Men det er nok samsvar med det institusjonelle perspektivet hvor det er forventet en løskobling. Det kan med andre ord ha foregått mange uformelle prosesser i de ulike virksomhetene som ikke kommer fram i studien. Som vi husker fra kapittel 5.1, kom vi fram til at løsningen var et faktum, man hadde fått en brannbil. Problemet nå var at man ikke hadde en garasje.

5.3 Dalende engasjement?

I det instrumentelle perspektivet er personene bak posisjonene uinteressante. Altså er det normene om hva som skal gjøres som er viktig, og at arbeidsdelingen blir gruppert i ulike enheter. Den beste handlingsmåten i «like» saker er angitt av et sett regler og rutiner og er ikke basert på skjønn (Christensen m.fl. 2010).

Nesten tre år etter første gangen Finnmark Dagblad omtalte denne saken så kan man lese på førstesiden i Finnmark Dagblad.

«Brannbilen Alvin, glemt av kommunen!» (FD 1.juni 2013).

Administrasjonen argumenterte i avisen om at;

«Garasjen ligger i dokumentene...men det er ikke penger til den per i dag...det er mulig å få den inn i budsjett igjen...i så fall er det kommunestyret som må vedta» (sitat rådmann FD 1.juni 2013).

Man kunne lese i avisen at det i tillegg var usikkerhet rundt hvilken tomt garasjen skulle bygges på, etter at Hammerfest Energi ikke leverte signert nabovarsel, og byggesaken ble avsluttet.

Var det slik at engasjementet om lovnaden om garasjen hadde blitt mindre? Var det ingen som følte at de hadde eierskap til saken?

I intervjuet jeg hadde med kommunalsjefen sier han:

«Ja, så gikk det...skal jeg si i glemmeboka. Det gikk et år uten at noe skjedde, så ble den etterlyst»

På spørsmål om hvem som etterlyste saken sier kommunalsjefen:

«Jeg tror det var ordføreren som etterlyste den. I forbindelse med at vi har rutine på å følge opp vedtak...ja, så dukket den opp»

Var det slik at varaordføreren som besluttet å bygge garasje også hadde glemt saken om å bygge garasje? I følge intervjuet av varaordføreren så var det nettopp det som skjedde.

Varaordfører sier i intervjuet med meg at det ble satt av penger i budsjett og sier videre;

«...vi (politikerne)regnet med at det ordnet seg, det var ingen evaluering underveis som sa noe annet».

Hvorfor regnet varaordføreren med at det ordnet seg? Som kommunalsjefen også bekrefter så fantes det rutiner på å følge opp politiske vedtak. Det kan se ut som om administrasjonens engasjement ble mindre til tross for at de kom tidlig i gang med å søke byggetillatelse, men fordi byggesaken tok så lang tid så ble garasjen glemt, fordi «alle» trodde «alle» de andre gjennomførte, eller at «alle» ventet på at «alle» de andre skulle bli ferdig med sin prosess før saken gikk videre? Dette kan også sees på i teorien som om det som Choen, March og Olsen (1972) sin «Garbage- can» modell kaller for tilfeldigheter mer enn rasjonalitet, det vil si at deltakere kommer og går, problemene og løsningene er dynamiske. En strøm av beslutningsmuligheter, en strøm av problemer, en strøm av løsninger og en strøm av deltakere (Flaa m.fl. 1995). Arbeidstiden for administrasjonen er knapp med tanke på saker som skal behandles. Utfordringen for administrasjonen for å iverksette tiltaket var preget av uklarhet og liten oversikt i saken.

Hvis man var klar over i utgangspunktet om at garasjen kom for nære transformatorbygget i behandlingen av byggesaken, kunne kanskje kommunen søkt om dispensasjon i fra plan og bygningsloven, noe jeg ut fra dokumentene ikke kan se at det har vært noe forsøk på å gjøre. Da ville denne saken gått raskere, men siden disse aspektene ikke var utredet i forkant, så stopper prosessen og som kommunalsjef og varaordfører sier, «glemmes» garasjen.

Så kan man spørre om hvorfor tiltakshaver ikke etterlyste svar på søknaden? I følge plan og bygningslovens § 21-7, skal en fullstendig søknad avgjøres innen 12 uker. Fra byggesøknaden ble sendt inn i oktober 2011 til byggesaken ble avsluttet 5.juli 2013 var det altså ingen bevegelse i saken. Hvorfor tok denne prosessen så lang tid? Kan det være at lojaliteten til saksbehandler ovenfor det institusjonelle perspektivet i sektoren har vært viktigere å følge opp enn å se sammenhengen med resten av prosessen i organisasjonen? Det har vært liten eller ingen dialog mellom de ulike sektorene i organisasjonen i forbindelse med denne saken.

Det viser seg ofte at ulike profesjoner har opplæring i å se saken fra sin side og de er ikke trent opp til å se saken fra flere sider (Jacobsen 2009).

For mye vekt på det faglige kan lede til et ufølsomt fagstyre som igjen fører til at vedtak ikke iverksettes (Christensen m.fl. 2010).

Dette kan tyde på kulturen i det administrative og politiske livet kanskje var preget av utydelig og dårlige rutiner på kommunikasjon? Hvorfor var det ingen som evaluerte og tok saken tilbake til bestillerne, altså politikerne, slik man kunne forventet i et instrumentelt perspektiv? I en denne saken er det tatt en avgjørelse på grunnlag av manglende brannberedskap i bygda. Det betyr at det forventes at kommunen som myndighet må ha et tverrfaglig samarbeid med de ulike sektorene i organisasjonen. Og i en liten kommune som Hammerfest burde det vært en oversiktlig prosess. Det viser seg imidlertid at den ikke er det og motivasjonen for gjennomføring av iverksettingen daler.

I boken «*Administrasjonens makt – om forholdet mellom politikk og administrasjon*» av Dag Ingvar Jacobsen (2009), gir forfatteren en forklaring på hvordan og hvorfor forholdet mellom politikk og administrasjonen både er håndgripelig i teorien, men også komplekst og vanskelig i praksis.

For hvem i organisasjonen «eier» saken? I og med at administrasjonen ikke fikk være med i prosessen fra begynnelsen av var det vanskelig å skape engasjement og motivasjon til saken.

Brannsjefen sier i intervjuet med meg om beslutningen som ble tatt av varaordføreren:

«...vi følte oss bondefanget».

Brannsjefen sier at de (brannstasjonen) opplevde beslutningen først som noe som ikke angikk dem, men som det viser seg etter hvert som man ser konsekvensene av avgjørelsen, forventes det at garasjen skal iverksettes av dem. Det kan tyde på at forutsetningen for å gjennomføre tiltaket endret seg og at det oppsto en motstand og dalende engasjement for saken. Om man i det hele tatt kan si at det har vært engasjement i administrasjon for denne garasjen.

I boken «*Administrasjonens makt – om forholdet mellom politikk og administrasjon*» (Jacobsen 2009), er det fokus på hvordan administrasjonen kan bruke sin makt bygd på faglig argumentasjon. Og hvis det er slik at de gjør det, så blir det neste spørsmålet hvorfor har de valgt å gjøre det?

Organisasjoner sett i et institusjonelt perspektiv bygger på uformelle normer om at administrasjonens lojalitet og nøytralitet ovenfor den til enhver tid sittende politiske ledelsen kan være vanskelig å balansere.

Noen påpeker at vellykket gjennomføring er fullstendig avhengig av ett vist engasjement, (Sabatier & Mazmanian 1980 i Jacobsen 2009). Andre påpeker muligheten for at

administrasjonen bevisst trenerer og passivt «saboterer» iverksettingen fordi de mener den er «dum» eller strider mot personlige interesser (Hjern & Porter i Jacobsen 2009).

5.3.1 Oppsummering

Kort oppsummert så var bestillingen fra politikerne at det skulle bygges en garasje, men når det viser seg i søknadsprosessen til byggesaken, at det manglet et nabovarsel så stoppet saken opp og måtte utredes videre. Her kan det virker det som motivasjonen er lav til å følge opp og iverksette tiltak. Dette samsvarer med forventningene jeg hadde til funn ut i fra det institusjonelle perspektivet. Ut fra det instrumentelle perspektivet så hadde jeg forventet at vedtaket var iverksatt.

Flere empiriske studier viser derimot at sannsynligheten for å få iverksatt en politisk beslutning synker drastisk hvis administrasjonen er uenig i tiltaket (Hanf & Scharpf 1978 i Jacobsen 2009).

Det kan også være administrasjonens lojalitet mot forvaltningen, om å forvalte skattebetalernes penger på en god måte. Det er det de er ansatt for å gjøre og dette kan være en tredje årsaksforklaring (Jacobsen 2009).

5.4 Økonomiske utfordringer?

En siste årsaksforklaring for at iverksettingen ikke kommer i gang med å bygge garasjen er at det blir for dyrt.

Det ble i utgangspunktet vedtatt å sette av 900 000 kroner til prosjektet, disse pengene ble lagt i budsjettet for 2011. Som vi husker fra forrige underkapittel så ble saken omtalt i Finnmark Dagblad med overskriften «*Brannbilen Alvin glemte av kommunen!*» (FD 1.juni 2013). Etter denne avisartikkelen foreslår rådmannen mer penger til garasjen.

I formannskapet 13.juni 2013, ble det vedtatt å bruke 1,5 millioner kroner på garasjen.

«*Hammerfest kommune vedtar at det skal bygges ny branngarasje....kostnadsramme på kr. 1.500.000,00*» (Saksprotokoll i Formannskapet, 13.06.2013).

Det ble derfor utarbeidete et forenklet anbudsdokument som ble sendt ut til lokale entreprenører.

Kommunalsjefen forteller i intervjuet med meg:

«...garasjen ble lagt ut på anbud, med et budsjett på 1,5 millioner...det kom inn ett anbud på 1,8 millioner, og det var for dyrt».

Det ble altså tatt en beslutning av varaordfører som ble forventet at administrasjonen skulle løse. Kan det være at noen i administrasjonen nå har hatt tid, parallelt med at byggesøknaden tok så lang tid, til å utrede saken og kommet fram til hvilke økonomiske konsekvenser det ville ha for Hammerfest kommune?

Som brannsjefen sier i intervjuet med meg:

«vi ble spurt faglig til råds...hvis det skulle bygges en garasje som var beregnet til en brannbil med vann i, ja, så ville det fordyre prosjektet...».

Utgangspunktet var en garasje, men brannsjefen sier i intervjuet at en garasje for en brannbil har større tekniske krav, både med tanke på isolasjon, helse- miljø og sikkerhet og ikke minst hva skulle den defineres som? En garasje eller en brannstasjon? Slike spørsmål, som ikke var besvart, mente administrasjon ville kunne fordyre prosjektet. Administrasjonen har ikke politisk ansvar, men et moralsk ansvar, som ledes av standarder og kunnskap til folkets beste. Det forventes at forvaltningen skal både være lojal overfor politisk ledelse, men samtidig fatte avgjørelser på faglig grunnlag. Dette kan medføre at administrasjonen vil arbeide på tvers av et politisk vedtak på grunn av at de mener vedtaket har basert seg på feil fakta og kunnskap. For mye vekt på det faglige kan lede til et ufølsomt fagstyre som igjen fører til at vedtak ikke iverksettes (Christensen m.fl. 2010).

Ut fra et institusjonelt perspektiv så kan det virke som om administrasjonen, etter tre år hadde en annen motivasjon og agenda enn det varaordføreren hadde i utgangspunktet, som var å bevilge penger slik at man kunne sette opp en garasje.

Organisasjoner sett i et institusjonelt perspektiv bygger på uformelle normer om at administrasjonens lojalitet og nøytralitet ovenfor den til enhver tid sittende politiske ledelsen kan være vanskelig å balansere. Det forventes at forvaltningen skal både være lojal overfor politisk ledelse, men samtidig fatte avgjørelser på faglig grunnlag (Christensen m.fl. 2010).

Om man kan si at beslutningen ble tatt i lys av et myteperspektiv, så viste det seg at problemene kom fram i vurderingen administrasjonen tok, når de valgt å ta saken opp til ny politisk behandling. Brannberedskapen ble utredet i distriktene etter en bestilling fra politisk nivå og saken kommer opp til behandling i styret for miljø og utvikling der det kommer et *forslag til vedtak*.

«Bevilget beløp til branngarasjen....omdisponeres til gjennomføring av tiltak foreslått i ROS-analyse...» (Saksprotokoll i Styret for miljø og utvikling 28.10.2014).

Med dette forslaget ønsket administrasjonen å endre beslutningen om å bygge garasje. Det ble heller foreslått at man skulle bruke pengene til brannberedskap i distriktene og ikke til bygging av garasjen. Dette fordi de mente at manglende utredning som ville definert hva som faktisk skulle bygges og at det ville bli for dyrt. Administrasjonens ansvar var ikke politisk, men moralsk, som bygger på standarder og kunnskap, som benyttes til folkets beste. Dette kunne medføre at administrasjonen ville velge å arbeide på tvers av politisk vedtak på grunn av at de ment vedtaket var basert på feil fakta og kunnskap. Dette ville sette politikernes legitimitet i dårlig lys, med tanke på at lovnaden til lottomillionæren som hadde bidratt med brannbil til samfunnet, nå ville være uten garasje. Men i og med at administrasjon ikke fikk mulighet til å utrede alternativer før beslutning var tatt, måtte utfordringene oppdages etter hvert i prosessen og sakens utgangspunkt kunne på grunn av det, endres.

Politikerne valgt å ikke stemme for administrasjonens forslag i styret for Miljø- og utvikling. De valgte heller å utsette saken til kommunestyret. I kommunestyret fra 6.november 2014, vedtas det at administrasjonen skal vurdere mulighetene for en løsning på garasjeproblematikken.

Ordføreren sier i sitt intervju, når jeg spør han om hva han tenker om lovnaden til varaordføreren:

«..det er nå sånn i mitt hode at når fungerende ordfører har lovet, så skal no æ prøve å følge det opp.....».

Det var med andre ord viktig sett i fra et politisk perspektiv på å følge opp lovnaden. Her kom symbolpolitikken fram igjen, politikerne hadde en lovnad å følge opp saken og den politiske integriteten kan bli svekket hvis politikeren vedtar dette forslaget, særlig ovenfor media og folket (Sætren 1983).

I styret for Miljø- og utvikling kan tyde på at administrasjonen prøvde å påvirke politikerne i form av konsekvenslogikk.

Vedtaket som blir gjort i kommunestyret om å utrede saken, betyr at saken er evaluert av politikerne og de ønsket at man skulle finne en annen løsning enn administrasjonen selv hadde forslag om. Dette er helt i tråd med det instrumentelle perspektivet når man tenker på hvordan man forventer at en beslutningsprosess skal være. Saken blir tatt opp politisk diskusjon og ender med et «endelig vedtak» om å utrede saken.

De fleste informantene hadde en oppfatning av at problemene ikke var grundig avklart, og de peker på at vurderingen og konsekvensene ikke tydelig har kommet fram.

Saken kommer tilbake til politisk behandling i februar 2015 og denne gangen foreslås det å omdisponere pengene til å brukes på brannberedskapen i distriktene og på tilskudd. Vedtaket gjengis ikke i sin helhet.

«Tiltakene finansieres samlet innenfor en ramme på kr 1,2 mill.....»

«Tilskudd til garasjen kan gis ved søknad» (Saksprotokoll Formannskapet 25.02 2015).

Denne gangen foreslår administrasjonen at kommunen skulle kunne omdisponerer pengene som var satt av for å bygge en garasje, og at de heller skulle bli brukt til brannberedskapen i distriktene og at det skulle ytes et tilskudd som lottomillionærene kunne søke på for bygging av garasje. Dette mot at kommunen får en driftsavtale med lottomillionærene. Her kunne det se ut som om man har kommet fram til en enighet mellom administrasjonen og politikerne, og forslaget ble vedtatt.

I følge varaordføreren sier hun nettopp det i intervjuet med meg på spørsmål om hvorfor hun tror garasjen ikke er bygd:

«Mangel på kunnskaper, saken ble for omfattende...skjønte ikke det så tidlig i prosessen...»

Innstillingen og vedtaket over viser en tro på at formell organisasjonsstruktur er et virkemiddel som kan brukes for å oppnå effektivitet i en organisasjon. At det instrumentelle perspektivet har en forklaringskraft.

Det viser seg at i denne saken så startet iverksettingsprosessen på nytt og man fikk et bedre grunnlag å diskutere ut fra. Her forventes det at kommunal ledelse har en god

dialog og at eventuelle utfordringer presenteres, kanskje bør tiltaket tilføres mer ressurser eller at det er noen mindre justeringer som må gjøres.

I denne evalueringsfasen vil det være naturlig ut i fra et instrumentelt perspektiv at politikerne får informasjon fra administrasjonen hvordan det går med tiltaket.

5.4.1 Oppsummering

Administrasjonen ønsket å endre beslutningen ved å omdisponere pengene som var satt av til garasjen. Vedtaket endte med at pengene ble omdisponert, men med en bestilling til administrasjonen fra politikerne om at man måtte finne løsning på garasjeproblematikken. Fordi det kunne se ut som om utredningen viste at økonomien i økende grad ble et problem for kommunen i praksis.

Det har til slutt kommet fram et vedtak på denne garasjen som det ser ut som alle parter kan leve med. Men som vi vet, erfaringsmessig så viser det seg at selv om politikerne har vedtatt en sak, så kan selve iverksettingen også bli påvirket (Sætren 1983).

6 Avslutning

Hvorfor er vedtaket – etter fem år- om å bygge garasje til brannbilen, ennå ikke iverksatt?

- 1. Hva var utgangspunktet for lovnaden om å bygge garasje?*
- 2. Hva skjedde i oppfølgingen av iverksettinga?*

Jeg har i denne forskningen sett nærmere på hvorfor et politisk vedtak ikke blir iverksatt. Hvilke årsaker kan ha påvirket gjennomføringen av iverksettingen. Det betyr imidlertid ikke at jeg har fått fram alle relevante sidene i dette hendelsesforløpet, men det kan gi oss et bilde på noen årsaksforklaringer.

De viktigste funnene kan oppsummeres slik.

1. Det kan virke som om det var en tilfeldighet at garasjen ikke er bygd. Her vil jeg trekke fram tilfeldigheten med at Hammerfest Energi ikke kvitterte på nabovarslet på grunn av at garasjen ville komme for nært deres bygg og det stoppet byggesøknaden.
2. En annen årsak kan være at engasjementet fra både administrasjonen og politikerne for saken ble mindre og mer eller mindre glemt. Jeg tror med andre ord at ingen i det politiske eller administrative fikk eierskap og dermed engasjement til saken. Det var ikke før Finnmark Dagblad tok kontakt igjen at kommunen fulgte opp saken.
3. En siste årsak kan være ut fra økonomiske hensyn. Det viser seg at etterhvert som tiden går så ser administrasjonen at det vil ha økonomiske konsekvenser for kommunen, ikke bare under bygging, men også for videre drift og vedlikehold.

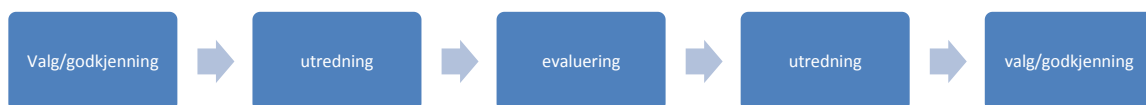
For å få fram et bilde på hvordan saken kunne gått og hvordan det faktisk endte har det vært viktig å se saken i fra både det instrumentelle og institusjonelle perspektivet. Det er mulig at sakens spesielle utgangspunkt har vært avgjørende for hvordan den er blitt behandlet i det kommunale systemet.

Nyheten om brannbilen som ble kjøpt inn av en lottomillionær ble omtalt i både lokale og nasjonale medier, og ble framstilt som den kuriositet den faktisk var. Denne studien viser også at denne litt utradisjonelle måten å ta en beslutning på har ført til debatt og større fokus på brannberedskapen i distriktene i kommunen.

I et instrumentelt perspektiv ville en beslutningsprosess sett ut i fra Mintzberg (1979) figur sett slik ut:

I denne beslutningsprosessen, som jeg mener nesten er uunngåelig, har vært påvirket at det institusjonelle perspektivet har figuren endret seg til å se slik ut:

Denne figuren kan illustrere hvordan prosessen fra å gjennomføre fasen for valg/godkjenning først, har ført til at fasen for iverksetting ikke er på plass.

På spørsmål fra meg om hva informantene trodde var årsaken til at garasjen ikke er bygd, sa de fleste informantene at de trodde det hadde med at beslutningen ble tatt før utredningen i beslutningsprosessen.

En av informantene sier at:

«Brannbilsaken var større i media enn politisk»

En annen informant sier at:

«Denne saken viser at hvis du sitter i administrasjonen og er imot en sak så er det 1000 veier å gå for finne argumenter imot. Politikerne kan vedta så mye de vil, men administrasjonen følger ikke opp. Bare det vedtas et budsjett, så kan bare administrasjonen sørge for at det stilles høyere krav slik at det koster mere. Hver gang man har økt budsjettet til garasjen, så har man økt kravene slik at det ikke lar seg gjennomføre å bygge!»

Har denne saken endt med mistillit til kommunens ledelse? Kan det være at kommunens uformelle rutiner ut i fra det institusjonelle perspektivet bør bli bedre slik at de er forberedt på slike prosesser eller var denne saken veldig spesiell? Dette er nye spørsmål som har dukket opp underveis i undersøkelsen. En annen interessant vinkling kan være å se på hvilken makt media har på beslutningsprosesser.

Jeg tror at både administrasjonen og politikerne kan påvirke hverandre, men kanskje ikke alltid like bevisst. På grunnlag av den erfaringen jeg sitter med, så mener jeg at beslutningsprosessen inneholder mange faktorer som ikke kommer fram i det instrumentelle perspektivet, fordi slike prosesser er veldig komplekse og kan være vanskelig å «se» alle aspekter ved slike prosesser. Samtidig så kan det være greit å illustrere skillet mellom administrasjonen og politikerne, for å være bevisst sine roller. Administrasjonen forvalter politikerens visjon og mål (Jacobsen 2009).

Denne studien har gitt meg ny kunnskap som jeg har knyttet opp til min jobb, hvor jeg omgås det administrative og politiske livet. Det å kunne få nye begrep om situasjoner jeg til stadighet befinner meg i via arbeid er en stor tilfredsstillelse.

I skrivende stund er garasjen ikke bygd!

7 Litteraturliste

Brunsson Karin og Brunsson Nils (2015). *Beslutninger*. Norsk utgave CAPPELEN DAMM AS.

Bush, Tor (2015). *Akademisk skriving. For Bachelor og Masterstudenter*. Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS 2. opplag.

Christensen Tom, Lægreid Per, Roness Paul G, og Rørvik Kjell Arne (2010). *Organisasjonsteori for offentlig sektor*. Universitetsforlaget 2. utgave.

Christensen Tom, Egeberg Morten, Larsen Helge O., Lægreid Per, Roness Paul G (2012) *Forvaltning og politikk*. Universitetsforlaget AS 2. opplag.

Egeberg, Morten (1990). *Stat og organisasjoner, Flertallsstyre, partsstyre og byråkrati i norsk politikk*. Universitetsforlaget 2. opplag.

Flaa Paul, Hofoss Dag, Holmer-Hoven Finn, Medhus Thorstein, Rønning Rolf (1995) *Innføring i organisasjonsteori*. Universitetsforlaget AS 4. utgave.

Jacobsen Dag Ingvar (2009). *Administrasjonens makt. Om forholdet mellom politikk og administrasjon*. Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS 4. opplag.

Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan (2013) *Hvordan organisasjoner fungerer*. Fagforlaget Vigmostad & Bjørke AS. 4. utgave.

Jacobsen, Dag Ingvar (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. 2. utgave. Høyskoleforlaget AS-Norwegian Academic Press 6. opplag

Justesen Lise og Mik-Meyer Nanna.(2010). *Kvalitative metoder. I Organisations-og ledelsesstudier*. Forfatterne og Hans Reitzels Forlag 1. utgave.

Kjellberg Francesco og Reitan, Marit (1997) *Studiet av offentlig politikk – en innføring*. Forfatterene og TANO 2. opplag.

Sætren Harald (1983). *Iverksetting av offentlig politikk, En studie av utflytting av statsinstitusjoner fra Oslo 1960-1981*. Universitetsforlaget.

Andre kilder:

Radio:

NRK radio, 5.juli 2010, «*Norges glasset*».

Avisartikler:

Finnmark Dagblad, 3.juli 2010 «*Gir naboene bedre brannberedskap-Lottomillionær kjøpte brannbil*»

Finnmark Dagblad 6.juli 2010 s.7 «*Lover garasje til brannbilen «Alvin»*»

Finnmark Dagblad 1.juni 2013 Førstside «*Brannbilen «Alvin» glemte av kommunen*» og s.6 «*Brannbilen «Alvin» ble lovet garasje i 2010*»

Internett:

MAGMA, *Effekten av Janis`artikkel kan ikke overdrives* <http://www.magma.no/effekten-av-janis-artikkel-kan-ikke-overdrives>, 23.januar 2016

Lov om planlegging og byggesaksbehandling, § 20-2 Søknadsplikt og § 20-7 Tidsfrister med særskilte virkninger, 2.mai 2016, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>

Saksprotokoller:

Kommunestyret 20.desember 2010, *saknr. 105/10*

Formannskapet 13.juni 2013, *saknr. 50/13*

Styret for Miljø- og utvikling 28.oktober 2014, *saknr. 76/14*

Kommunestyre 6.november 2014, *saknr. 82/14*

Formannskapet 25.februar 2015, *saknr. 24/15*

Masteroppgaver:

Hanssen, Kathrine (2014). *Medvirkningens krav og praksis. En studie av Hammerfest kommune sin medvirkningspraksis*. Mastergradsoppgave i samfunnsplanlegging og kulturforståelse, Norges arktiske universitet, Tromsø.

Rasmussen, Evy Ann (2010), *Kan en pluss en bli en? En studie av forsøket med regionskolemodellen i Troms fylke i perioden 2006-2009*. Masteroppgave i ledelse, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Tromsø.

Dokumenter og e-post:

Hammerfest Brannordning 2011

E-post, Byggesakssjef 5.juli 2013

E-post, Kommunalsjef 25.september 2015

8 Vedlegg

Vedlegg 1: Intevjuguider

Intervjuguide for lottomillionæren

I 2009 vant dere ca 2 millioner i lotto. Kan du fortelle litt om det?

Kan du fortelle om når dere bestemte dere for å kjøpe brannbilen?

Hvorfor brannbil?

Hvordan fikk media vite om saken?

Når meldte behovet seg for en garasje til brannbilen? Kan du fortelle om det?

Varaordfører mente at det skulle ordne seg med garasje på radioen (juli 2010), kan du fortelle om hva som hendte?

Kan du fortelle om beslutningsprosessen som har vært i etterkant?

Det siste vedtaket er:.....vil du si noe om det?

Er det noe du vil tilføye?

Jeg har forstått det slik at det var du som fant brannbilen på nett, kan du fortelle om det?

Hadde dere bestemt dere i forkant at dere skulle kjøpe brannbil for lottopengene?

Etter hvert fikk dere bilen til Hammerfest og opp til brannsjonsjonen, kan du fortelle litt om det?

Hvordan fikk media vite om dette?

Fortell om hvordan dere opplevde ROS-analysen som ble gjennomført 19.sept 2014. I den analysen ble ikke brannbilen nevnt, var det et bevisst valg?

Mener du det er satt mer fokus på brannberedskapen i distriktene etter denne saken? Tror du det hadde vært like mye fokus om det denne saken ikke hadde kommet opp?

(Var det eventuelt intensjonen deres?)

Hvor står saken nå?

Hvorfor tror du garasjen ikke er bygd?

Er det noe dere vil tilføye?

Intervjuguide for varaordfører

Hvor lenge var du vært politiker, ordfører?

I 2009 vant ...2 millioner kroner i lotto, de ble enige om å kjøpe brannbil for pengene, når fikk du vite at de hadde kjøpt bilen? Kan du fortelle litt om denne saken?

Var det fokus politisk, på brannberedskapen i distriktene, har det vært diskutert å kjøpe brannbil til bygda?

Hvordan kom forslaget om garasje til brannbilen opp?

I FD 6.juli sier du at du har vært i kontakt med sektorleder for drift angående garasjen. Kan du fortelle om det? Hvor sto saken om garasjen når du sluttet som politiker?

Mener du det er satt mer fokus på brannberedskapen i distriktene etter denne saken? Tror du det hadde vært like mye fokus om det denne saken ikke hadde kommet opp? Hvor står saken nå?

Hvorfor tror du garasjen ikke er bygd?

Er det noe du vil tilføye?

Intervjuguide for Brannsjef

Hvor lenge har du jobbet som brannsjef?

Hvilken rolle hadde du i 2010?

Kan du fortelle om hvordan dere kom i kontakt med lottomillionæren og brannbilen?

Kan du fortelle om den perioden dere hadde bilen oppe hos dere på service?

Hva var deres anbefalinger i denne prosessen?

Hadde det vært et aktuelt tema tidligere å kjøpe brannbil til bygda?

Mener du det er satt mer fokus på brannberedskapen i distriktene etter denne saken? Tror du det hadde vært like mye fokus om det denne saken ikke hadde kommet opp? Hvor står saken nå?

Hvorfor tror du garasjen ikke er bygd?

Er det noe du vil tilføye?

Intervjuguide for ordfører

Hvor lenge har du vært politiker, ordfører?

I 2009 vant ... 2 millioner kroner i lotto, de ble enige om å kjøpe brannbil for pengene, når fikk du vite at de hadde kjøpt bilen?

Kan du fortelle litt om hvordan ditt politiske parti forholdt seg til lovnaden om bygging av garasjen?

Det ble satt av penger i budsjett for 2011 til garasjen, kan du fortelle om det?

Denne prosessen har tatt 5 år, hva tenker du om det? Er det vanlig tidslengde i slike prosesser?

Kan du fortelle litt om hvordan man forholder/samarbeider med administrasjonen? Hvordan har det vært i denne saken?

Har dette vært en vanlig politisk prosess? (?)

Synes du at det er blitt et større politisk fokus på brannberedskapen i distriktene etter denne saken?

Hvorfor tror du garasjen ikke er bygd?

Er det noe du vil tilføye?

Intervjuguide for kommunalsjef

Når startet du som kommunalsjef?

I juli 2010 kjøpte ... brannbil til bygda, du var ennå ikke begynt å arbeide i Hammerfest kommune, men kan du fortelle hvor langt prosessen var kommet når du startet?

Kan du fortelle litt om hvordan administrasjonen forholder seg til denne prosessen?

Kan du fortelle litt om hvordan man forholder/samarbeider med politikerne? Hvordan har det vært i denne saken?

Mener du det er satt mer fokus på brannberedskapen i distriktene etter denne saken?

Tror du det hadde vært like mye fokus om det denne saken ikke hadde kommet opp? Hvor står saken nå?

Hvorfor tror du garasjen ikke er bygd?

Er det noe du vil tilføye?

Vedlegg 2

Forespørsel om deltakelse i masteroppgaveprosjekt

“En studie av beslutningsprosesser i Hammerfest kommune”

Dette er en forespørsel om deltakelse i masteroppgaveprosjektet ”En studie av beslutningsprosesser i Hammerfest kommune” hvordan beslutningsprosessen rundt lovnaden om bygging av garasje til brannbilen ihar vært.

Jeg vil med dette be om ditt samtykke til å delta i prosjektet, og vil i den forbindelse gi deg litt informasjon om hva prosjektet og din eventuelle deltakelse går ut på. Deltakelse i forskningsprosjektet er frivillig, og du kan når som helst velge å trekke deg uten å måtte gi noen begrunnelse for dette.

”En studie av beslutningsprosesser i Hammerfest kommune” er et samfunnsvitenskapelig mastergradsprosjekt, som har til hensikt å undersøke hvorfor vedtaket om å bygge garasjen til brannbilen iikke er iverksatt.

Her kan det tenkes flere forklaringer; trekk ved selve saken? Den er litt spesiell ved at en lottomillionær kjøper brannbilen for å bidra til brannberedskapen i bygda. En forklaring kan være selve beslutningsprosessen, hadde kommunestyret egentlig noen valg, gitt lottovinnerens generøse gave? Kan det være at kommunens brann-beredskapspolitikk eller mangel på sådan har påvirket byggingen? Kan det være mangel på oppfølging av administrasjonen i kommunen? Manglende samsvar mellom vedtak og iverksetting er et klassisk og viktig tema i studiet av offentlig politikk, og denne saken er et godt eksempel på nettopp det. Hvordan er samarbeidet mellom administrasjon og politikere i denne saken og er det typisk?

Prosjektet gjennomføres av mastergradsstudent Åse Malene Kongsbak som tar mastergrad i offentlig organisasjon og ledelse. En studieretning som er tilknyttet institutt for sosiologi, statsvitenskap og samfunnsplanlegging ved Universitetet i Tromsø. Forventet sluttdato for prosjektet er 13.05.2016.

I forbindelse med prosjektet skal det høsten 2015 gjennomføres enkeltintervjuer med ansatte i Hammerfest kommune, politikere og andre som har vært berørt og/eller involvert i denne saken. Dette intervjuet vil hovedsakelig dreie seg om beslutningsprosessen rundt kommunens

arbeid med å gjennomføre denne byggingen. Intervjuet vil ta form av en samtale der jeg stiller noen forhåndsbestemte spørsmål, men der det også er mulighet for å ta opp andre tema som du som intervjuperson synes er relevante.

Intervjuene vil med din godkjenning bli tatt opp på lydopptaker, og senere skrevet på data for å gjøre arbeidet med informasjonen enklere. Informasjon som fremkommer i intervjuene vil kunne bli brukt som empirisk grunnlag for vitenskapelig formidling i mastergradsoppgaven. Ingen direkte personopplysninger (navn, adresse) vil bli oppgitt i oppgaven hvis dette ikke er ønskelig. Ettersom kommunens navn ikke anonymiseres kan bruk av indirekte personopplysninger (yrke, alder osv) føre til at intervjupersonene kan identifiseres. Hvis personen intervjues på grunn av dens stilling (for eksempel ansatte i kommunen) kan det være nødvendig å fremheve personens stilling, men personnavn vil ikke være nødvendig.

Når forskningsprosjektet er avsluttet vil navnelister over intervjupersoner og lydopptak slettes, og intervjuutskriften vil bli kodet slik at indirekte personopplysninger ikke skal fremkomme. Dersom du etter å ha deltatt i intervju ønsker å trekke deg vil alle opplysninger om deg bli slettet, og informasjon som du har gitt under intervjuet vil ikke bli brukt i forskningsprosjektet. Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD).

Hvis du har spørsmål til prosjektet eller din deltakelse kan du ta kontakt med meg på understående adresse, telefon eller e-post.

Vennlig hilsen

Åse Malene Kongsbak

Telefon:

E-post:

Samtykkeerklæring:

Jeg har mottatt skriftlig informasjon om masteroppgaveprosjektet og er villig til å delta i studien.

Signatur

Telefonnummer / e-post